

ČINNOST VEŘEJNÉ SPRÁVY I

JAN BROŽ

26. ŘÍJNA 2021

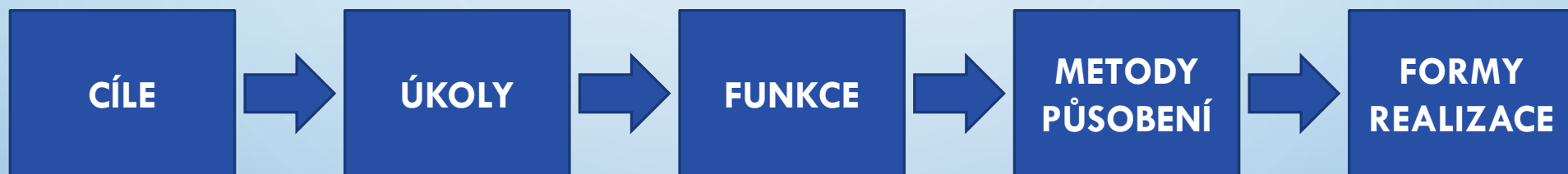
O ČEM TO DNES BUDE?

- VEŘEJNÁ SPRÁVA JAKO ČINNOST
- FORMY ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY
- ÚSTAVNÍ A ZÁKONNÉ ZÁKLADY ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR
- VYBRANÉ FORMY ČINNOSTI DETAILNĚJI (VS, OOP, DALŠÍ ÚKONY)

ÚVODEM – POJETÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

- ORGANIZAČNÍ POJETÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY
- **FUNKČNÍ POJETÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY** = REALIZACE ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY
- **VRCHNOSTENSKÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA** (MOCENSKÁ FORMA PŘÍKAZŮ A ZÁKAZŮ)
X
- **NEVRCHNOSTENSKÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA** (PÉČE O OBČANY A ROZVOJ S VYUŽÍVÁNÍM FOREM SOUKROMÉHO PRÁVA)

ŘETĚZ REALIZACE ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY

CÍLE A ÚKOLY VEŘEJNÉ SPRÁVY

- VEŘEJNÁ SPRÁVA SI JE ZPRAVIDLA NESTANOVUJE SAMA
- STÁTNÍ SPRÁVA – ZÁKLADNÍ CÍLE A ÚKOLY STANOVUJE ZÁKON, JE TŘEBA OVŠEM JE JEŠTĚ BLÍŽE SPECIFIKOVAT (TYPICKY NĚKTERÉ NORMATIVNÍ SPRÁVNÍ AKTY)
- SAMOSPRÁVA – ZÁKLADNÍ CÍLE A ÚKOLY STANOVUJE ZÁKON, ALE I SAMOSPRÁVA SAMOTNÁ (PLYNE TO Z JEJÍ ELEMENTÁRNÍ POVAHY)

FUNKCE VEŘEJNÉ SPRÁVY

OBECNÉ

- JEDEN POHLED:
  - ORGANIZUJÍCÍ (REGULATIVNÍ)
  - OCHRANNÁ (MOCENSKÁ OCHRANA)
- VLASTNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVĚ JAKO CELKU
- VZÁJEMNÉ PROLÍNÁNÍ A DOPLŇOVÁNÍ
- JINÝ POHLED:
  - FUNKCE ŘÍZENÍ
  - FUNKCE REGULACE

DÍLČÍ

- PLÁNOVACÍ (PROGRAMOVACÍ)
- OVLIVŇOVACÍ
- ROZHODOVACÍ
- KONTROLNÍ
- KOORDINAČNÍ
- KOOPERAČNÍ
- REGISTRAČNÍ
- EVIDENČNÍ AJ.

METODY PŮSOBENÍ

- ZPŮSOBY PŮSOBENÍ, JIMIŽ SE REALIZUJÍ ÚKOLY ZPROSTŘEDKOVANÉ FUNKCEMI VEŘEJNÉ SPRÁVY
- PROSTŘEDKY SLOUŽÍCÍ K BEZPROSTŘEDNÍ REALIZACI FUNKCÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

METODY PŮSOBENÍ

```
graph TD; A[METODY PŮSOBENÍ] --> B[OBECNÉ]; A --> C[KONKRÉTNÍ]
```

OBECNÉ

- JEDEN POHLED
  - METODY PŘESVĚDČOVÁNÍ
  - METODY DONUCOVÁNÍ
- JINÝ POHLED:
  - METODY ŘÍZENÍ
  - METODY REGULACE
- PROJEVUJE SE V RÁMCI PRAVOMOCI A PŮSOBNOSTI SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

KONKRÉTNÍ

- ADMINISTRATIVNÍ METODY – PŘÍMÉ PŮSOBENÍ
- EKONOMICKÉ METODY – EKONOMICKÁ OPATŘENÍ, OPERATIVNÍ EKONOMICKÉ NÁSTROJE
- ORGANIZAČNÍ METODY – PODPŮRNÉ, USPOŘÁDANOST VZTAHŮ

FORMY ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY

- PRÁVNÍ FORMY X NEPRÁVNÍ FORMY REALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY
- VNĚJŠÍ X VNITŘNÍ FORMY REALIZACE

STRUKTURA FOREM REALIZACE

PRÁVNÍ FORMY

- I.   NORMATIVNÍ SPRÁVNÍ AKTY
- II.   INDIVIDUÁLNÍ SPRÁVNÍ AKTY
- III. SPRÁVNÍ AKTY SMÍŠENÉ POVAHY
- IV. VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY
- V.   FAKTICKÉ ÚKONY S PŘÍMÝMI PRÁVNÍMI
DŮSLEDKY

NEPRÁVNÍ FORMY (ORGANIZAČNÍ)

- OPERATIVNĚ-ORGANIZAČNÍ ČINNOSTI
- MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ OPERACE

ÚSTAVNÍ ZÁKLADY ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR (PART I)

- ČL. 1 Odst. 1 ÚSTAVY ČR:
  - „ČESKÁ REPUBLIKA JE SVRCHOVANÝ, JEDNOTNÝ A DEMOKRATICKÝ PRÁVNÍ STÁT ZALOŽENÝ NA ÚCTĚ K PRÁVŮM A SVOBODÁM ČLOVĚKA A OBČANA.“
- ČL. 2 Odst. 3 ÚSTAVY ČR (OBDOBNĚ ČL. 2 Odst. 2 LZPS):
  - „STÁTNÍ MOC SLOUŽÍ VŠEM OBČANŮM A LZE JI UPLATŇOVAT JEN V PŘÍPADECH, V MEZÍCH A ZPŮSOBY, KTERÉ STANOVÍ ZÁKON.“
- ČL. 2 Odst. 4 ÚSTAVY ČR (OBDOBNĚ ČL. 2 Odst. 3 LZPS):
  - „KAŽDÝ OBČAN MŮŽE ČINIT, CO NENÍ ZÁKONEM ZAKÁZÁNO, A NIKDO NESMÍ BÝT NUCEN ČINIT, CO ZÁKON NEUKLÁDÁ.“

ÚSTAVNÍ ZÁKLADY ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR (PART II)

- ČL. 78 ÚSTAVY ČR:
  - *„K PROVEDENÍ ZÁKONA A V JEHO MEZÍCH JE VLÁDA OPRÁVNĚNA VYDÁVAT NAŘÍZENÍ. NAŘÍZENÍ PODEPISUJE PŘEDSEDA VLÁDY A PŘÍSLUŠNÝ ČLEN VLÁDY. “*
- ČL. 79 Odst. 3 ÚSTAVY ČR:
  - *„MINISTERSTVA, JINÉ SPRÁVNÍ ÚŘADY A ORGÁNY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY MOHOU NA ZÁKLADĚ A V MEZÍCH ZÁKONA VYDÁVAT PRÁVNÍ PŘEDPISY, JSOU-LI K TOMU ZÁKONEM ZMOCNĚNY.“*
- ČL. 104 Odst. 3 ÚSTAVY ČR:
  - *„ZASTUPITELSTVA MOHOU V MEZÍCH SVÉ PŮSOBNOSTI VYDÁVAT OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY.“*

• ZÁKONNÉ ZÁKLADY ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR

- SPRÁVNÍ ŘÁD:
  - INDIVIDUÁLNÍ SPRÁVNÍ AKTY
  - OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY
  - ZÁKLADNÍ ZÁSADY – VIZ SAMOSTATNÝ SLIDE
- DAŇOVÝ ŘÁD
- KONTROLNÍ ŘÁD
- PŘESTUPKOVÝ ZÁKON
- ZÁKON O OBCÍCH A O KRAJÍCH
- ZVLÁŠTNÍ ZÁKONY

ZÁKLADNÍ ZÁSADY – SPRÁVNÍ ŘÁD

- § 177 Odst. 1 SŘ „Základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 se použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje.“
- ZÁSADA LEGALITY (ZÁKONNOSTI) - § 2 Odst. 1 SŘ
- ZÁSADA PŘIMĚŘENOSTI (PROPORCIONALITY) - § 2 Odst. 2 AŽ 4
  - ZÁKAZ ZNEUŽITÍ SPRÁVNÍHO UVÁŽENÍ (§ 2 Odst. 2 SŘ)
  - ZÁSADA OCHRANY DOBRÉ VÍRY A OPRÁVNĚNÝCH ZÁJMŮ OSOB (§ 2 Odst. 3 SŘ)
  - ZÁSADA SUBSIDIARITY (§ 2 Odst. 3 A 4 SŘ)
- ZÁSADA SOULADU S VEŘEJNÝM ZÁJMEM - § 2 Odst. 4 SŘ
- ZÁSADA PŘEDVÍDATELNOSTI (LEGITIMNÍHO OČEKÁVÁNÍ) - § 2 Odst. 4 SŘ
- ZÁSADA MATERIÁLNÍ PRAVDY - § 3 SŘ
- ZÁSADA VEŘEJNÉ SPRÁVY JAKO SLUŽBY, ZÁSADA POUČOVACÍ - § 4 SŘ
- ZÁSAD SMÍRNÉHO ŘEŠENÍ ROZPORŮ - § 5 SŘ
- ZÁSADA RYCHLOSTI A HOSPODÁRNOSTI (PROCESNÍ EKONOMIE) - § 6 SŘ
- ZÁSADA PROCESNÍ ROVNOSTI (ROVNOSTI ZBRANÍ) A NESTRANNOSTI POSTUPŮ SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ - § 7 SŘ
- ZÁSADA SPOLUPRÁCE SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ A SOULADNOSTI JEJICH POSTUPŮ - § 8 Odst. 1 SŘ

SPRÁVNÍ AKTY

Normativní správní akty

...

Obecné pravidlo
+
Obecně vymezení adresáti

Smíšené správní akty

...

*Obecné pravidlo +
Konkrétní subjekt*
Nebo
*Konkrétní pravidlo +
obecně vymezení adresáti*

Individuální správní akty

...

Konkrétní pravidlo
+
Konkrétní subjekt

I. NORMATIVNÍ SPRÁVNÍ AKTY

- AKTY S OBECNÝM PRAVIDLEM DOPADAJÍCÍ NA NEOMEZENÝ POČET ADRESÁTŮ
- EXTERNÍ NORMOTVORNÁ ČINNOST VEŘEJNÉ SPRÁVY
- **PROVÁDĚCÍ PRÁVNÍ AKTY (DERIVATIVNÍ)**
  - NAŘÍZENÍ VLÁDY ČR (ČL. 78 ÚSTAVY ČR)
  - OBECNĚ ZÁVAZNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY MINISTERSTEV A OSTATNÍCH ÚSTŘEDNÍ ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY (ČL. 79 ODS. 3 ÚSTAVY ČR)
  - NAŘÍZENÍ OBCÍ A NAŘÍZENÍ KRAJŮ (ČL. 79 ODS. 3 ÚSTAVY ČR)
- **AKTY PRVOTNÍ POVAHY (ORIGINÁRNÍ)**
  - OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY OBCÍ A KRAJŮ (ČL. 104 ODS. 3 ÚSTAVY ČR)
- X ODLIŠOVAT OD VNITŘNÍCH PŘEDPISŮ (INTERNÍ INSTRUKCE, POKYNY, SMĚRNICE, NORMATIVNÍ AKTY ŘÍZENÍ, ORGANIZAČNÍ, SKARTAČNÍ A DALŠÍ ŘÁDY)

II. INDIVIDUÁLNÍ SPRÁVNÍ AKTY

- KONKRÉTNÍ OBJEKT S KONKRÉTNÍM ADRESÁTEM
- FORMA ROZHODNUTÍ (VIZ PŘÍŠTĚ)
- DALŠÍ INDIVIDUÁLNÍ SPRÁVNÍ AKTY DLE ČÁSTI IV. SPRÁVNÍHO ŘÁDU – OSVĚDČENÍ, VYJÁDŘENÍ A STANOVISKO

III. SPRÁVNÍ AKTY SMÍŠENÉ POVAHY (PART I)

- „KŘÍŽ“, TJ. BUĎ OBECNÉ PRAVIDLO A KONKRÉTNÍ SUBJEKT (ADRESÁT) NEBO KONKRÉTNÍ OBJEKT A ABSTRAKTNÍ OKRUH ADRESÁTŮ (OOP)
- PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA REGULUJE POUZE „**OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY**“ – NEGATIVNÍ VYMEZENÍ VE SPRÁVNÍM ŘÁDU: „... *OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY, KTERÉ NENÍ PRÁVNÍM PŘEDPISEM ANI ROZHODNUTÍM.*“ (§ 171 SŘ)
- VYDÁVÁ SE TAM, KDE STANOVÍ ZVLÁŠTNÍ PRÁVNÍ PŘEDPIS (X SOUDY APLIKOVANÉ MATERIÁLNÍ POJETÍ OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY)
- PŘÍKLADY: DNES NEJČASTĚJŠÍ JE ÚZEMNÍ PLÁN (OBEC) ČI ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE (KRAJ)

III. SPRÁVNÍ AKTY SMÍŠENÉ POVAHY (PART II)

- POSTUP POŘIZOVÁNÍ (§§ 172-174 SŘ)
  - 1. PŘÍPRAVA NÁVRHU OPATŘENÍ OBEČNÉ POVAHY A JEHO ODŮVODNĚNÍ PO PROJEDNÁNÍ S DOTČENÝMI ORGÁNY
  - 2. ZVEŘEJNĚNÍ NÁVRHU NA ÚŘEDNÍ DESCE (V PLNÉM ZNĚNÍ/ODKAZ)
  - 3. NÁMITKY (VLASTNÍCI NEMOVITOSTÍ) A PŘIPOMÍNKY (V PODSTATĚ KDOKOLIV)
  - 4. PŘIPOMÍNKY JE TŘEBA V ODŮVODNĚNÍ VYPOŘÁDAT, O NÁMITKÁCH JE NUTNÉ ROZHODNOUT S ODŮVODNĚNÍM
  - 5. OZNÁMENÍ VEŘEJNOU VYHLÁŠKOU
  - 6. ÚČINNOST 15 DNŮ OD VYVĚŠENÍ (NENÍ-LI STANOVENO JINAK)

III. SPRÁVNÍ AKTY SMÍŠENÉ POVAHY (PART III)

- JAK SE PROTI OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY **LZE BRÁNIT?**
  - **NELZE** PODAT ŘÁDNÝ OPRAVNÝ PROSTŘEDEK (ODVOLÁNÍ/ROZKLAD)
  - § 174 Odst. 2 SPRÁVNÍHO ŘÁDU: „SOULAD OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY S PRÁVNÍMI PŘEDPISY LZE POSOUDIT V **PŘEZKUMNÉM ŘÍZENÍ**. USNESENÍ O ZAHÁJENÍ PŘEZKUMNÉHO ŘÍZENÍ LZE VYDAT DO 1 ROKU OD ÚČINNOSTI OPATŘENÍ. ÚČINKY ROZHODNUTÍ V PŘEZKUMNÉM ŘÍZENÍ NASTÁVAJÍ ODE DNE JEHO PRÁVNÍ MOCI.“ (ŘÍZENÍ Z MOCI ÚŘEDNÍ, LZE PODAT POUZE PODNĚT, NIKOLIV SE ZAHÁJENÍ TOHOTO ŘÍZENÍ DOMÁHAT)
  - § 101A Odst. 1 SOUDNÍHO ŘÁDU SPRÁVNÍHO: „**NÁVRH NA ZRUŠENÍ OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY NEBO JEHO ČÁSTÍ** JE OPRÁVNĚN PODAT TEN, KDO TVRDÍ, ŽE BYL NA SVÝCH PRÁVECH OPATŘENÍM OBECNÉ POVAHY, VYDANÝM SPRÁVNÍM ORGÁNEM, ZKRÁCEN.“
VE LHŮTĚ 1 ROKU ODE DNE ÚČINNOSTI.

IV. VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY (PART I)

- „DOHODY SPRÁVNĚPRÁVNÍHO CHARAKTERU“
- UPRAVENY V § 159 A NÁSL. SŘ
- **TŘI DRUHY:**
  - **KOORDINAČNÍ** (§ 160 SŘ) – MEZI SUBJEKTY VEŘEJNÉ SPRÁVY
  - **SUBORDINAČNÍ** (§ 161 SŘ) – SUBJEKT VEŘEJNÉ SPRÁVY A SUBJEKTEM ODLIŠNÝM OD VEŘEJNÉ SPRÁVY (FO, PO)
  - **SMLOUVA MEZI ÚČASTNÍKY** (§ 162 SŘ) – ÚČASTNÍCI SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ MOHOU UZAVŘÍT MEZI SEBOU SMLOUVU

IV. VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY (PART II)

- UZAVÍRÁNÍ VEŘEJNOPRÁVNÍCH SMLUV (§§ 163-164 SŘ)
- PŘEZKOUMÁNÍ SOULADU VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY S PRÁVNÍMI PŘEDPISY (§ 165 SŘ)
- SPORY Z VEŘEJNOPRÁVNÍCH SMLUV

V. FAKTICKÉ ÚKONY S PŘÍMÝMI PRÁVNÍMI DŮSLEDKY

- JDE O ZÁVAZNÉ ÚKONY FAKTICKÉ ÚKONY, KTERÉ MAJÍ PRO ADRESÁTY PŘÍMÉ PRÁVNÍ DŮSLEDKY
- JDE PŘEDEVŠÍM O:
  - **ZÁVAZNÉ PŘÍKAZY** (NAPŘ. VYKÁZÁNÍ OSOB Z NEBEZPEČNÉHO PROSTORU, ZAMEZENÍ VSTUPU TĚCHTO OSOB DO NĚJ, PŘÍKAZ KE ZMĚNĚ SMĚRU JÍZDY...)
  - **BEZPROSTŘEDNÍ ZÁKROKY** (NAPŘ. POLICEJNÍ ÚKONY: OPRÁVNĚNÍ POLICISTY OTEVŘÍT BYT PŘI OHROŽENÍ ŽIVOTA ČI ZDRAVÍ, S TÍM SOUVISEJÍCÍ SLUŽEBNÍ ZÁKROKY APOD.)
  - **JINÉ DONUCOVACÍ ÚKONY** (NAPŘ. V RÁMCI SPRÁVNÍ EXEKUCE)
- VŽDY POZOR NA PŘIMĚŘENOST FAKTICKÉHO ÚKONU

NEPRÁVNÍ (ORGANIZAČNÍ) FORMY REALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

- OPERATIVNĚ-ORGANIZAČNÍ ČINNOSTI
  - JE POTŘEBA ORGANIZAČNÍCH PŘEDPOKLADŮ
  - JAK VNĚ (NAPŘ. ORGANIZAČNÍ OPATŘENÍ PRO STYK S VEŘEJNOSTÍ, INFORMAČNÍ SLUŽBY PŘI VSTUPU DO BUDOVY ÚŘADU APOD.)
  - TAK I VNITŘNÍ ORGANIZACE (ORGANIZAČNÍ PŘÍPRAVA MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ, ČASOVÁ I VĚCNÁ KOORDINACE)
- MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ OPERACE
  - NAPŘ. ÚKONY PŘI CHODU PODATELNY, SPISOVNY, ÚKONY PŘI VYHOTOVOVÁNÍ ÚŘEDNÍCH PÍSEMNOSTÍ, PROVOZ ÚŘEDNÍ DESKY

ZDROJE/DOPORUČENÁ LITERATURA

- PRŮCHA, PETR. *ZÁKLADY SPRÁVNÍHO PRÁVA: UČEBNÍ TEXT PRO BAKALÁŘSKÉ STUDIUM*. 2. VYDÁNÍ. BRNO: MASARYKOVA UNIVERZITA, 2017. UČEBNICE PRÁVNICKÉ FAKULTY MU. ISBN 978-80-210-8517-6.
- PRŮCHA, PETR. *SPRÁVNÍ PRÁVO: OBECNÁ ČÁST. 8., DOPL. A AKTUALIZ. VYD., (V NAKL. DOPLNĚK 3.)*. BRNO: DOPLNĚK, 2012. ISBN 978-80-7239-281-0.
- KOPECKÝ, MARTIN. *SPRÁVNÍ PRÁVO: OBECNÁ ČÁST*. V PRAZE: C.H. BECK, 2019. PRÁVNICKÉ UČEBNICE. ISBN 978-80-7400-727-9.